No. 139. 1839

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Donderdag 13 Junij.

BEKENDMAKING.

De ARRONDISSEMENTS-REGTBANK te *Breda*, gezien art. 17 der wet op de regterlijke organisatie en het beleid der Justitie; heeft na deliberatie goedgevonden te bepalen, zoo als bepaald wordt bij deze, dat de teregtzittingen der Regtbank, gedurende den tijd der vacantie van het jaar 1839 zullen gehouden worden, als volgt:

Civiele Rolle.	*Correctionele Rolle.*
Zaturdag, den 6. Junij 1839.	Vrijdag, den 5. Julij 1839.
Dingsdag, den 9. id.	Maandag, den 8. id.
Zaturdag, den 20. id.	Vrijdag, den 19. id.
Dingsdag, den 23. id.	Maandag, den 22. id.
Zaturdag, den 3. Augustus	Vrijdag, den 2. Augustus.
Dingsdag, den 6. id.	Maandag, den 5. id.
Zaturdag, den 17. id.	Vrijdag, den 16. id.
Dingsdag, den 20. id.	Maandag, den 19. id.
Zaturdag, den 31. id.	Vrijdag, den 30. id.

Zullende de zittingen en référé door den heer President gehouden worden na den afloop van elke civiele rolle, er bepaalt de Regtbank wijders, dat zij na de vacantie hare gewone civiele zittingen weder houden zal op Dingsdag en hare correctionele zittingen op Maandag van iedere week.

De Griffier der Regtbank voornoemd,
L. D. STORM.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 10den Junij.

Het gouvernement heeft eene telegraphsche depeche van den franschen zaakgelastigde te Londen aan den minister van buitenlandsche zaken overgemaakt, houdende dat de uitwisseling der ratificatien van het traktaat van 19 april tusschen al de partijen heeft plaats gehad. — Terstond na de ontvangst dezer depeche heeft de maarschalk *Soult* een' koerier naar Londen gezonden.

De pairs hebben heden de discussien over de artikelen van het ontwerp betreffende het leggen van een voortgezet. — In de kamer der afgevaardigden heeft de heer *Chapuy Montlaville* zijn voorstel ontwikkeld voor de overbrenging van de overblijfselen der slagtoffers van de julij-revolutie in de kelders onder de kolom op het plein der Bastille. Door de kamer werd tot de in overwegingneming besloten. De minister van binnenlandsche zaken deed opmerken, dat de bewuste kelders als bewaarplaats voor de gezegde slagtoffers bestemd waren, maar dat men aan het gouvernement moest overlaten het geschikt oogenblik te kiezen om de overbrenging te bewerkstelligen. — De minister van openbare werken bood vervolgens een ontwerp aan, krachtens hetwelk de kompagnieschappen der spoorwegen van Parijs naar Havre en van Parijs naar Orleans geautoriseerd worden, om haren arbeid niet verder voort te zetten, dan: de eene tot Pontoise en de andere tot aan Corbeil, met bepaling echter, om aan de kompagnieschappen in de volgende zitting, zoo er redenen voor zijn, een minimum van interest à 3 pCt. onder den titel van schadeloosstelling, voor de voltooijing van de wegen uit te keeren. Dit ontwerp werd, even als het vorige betreffende de spoorwegen, door de kamer met eenige ontevredenheid ontvangen. De ontwerpen werden aan twee verschillende commissien gezonden. — Daarna werden door de kamer de pensioenen en schadeloosstelling ten gevolge der jongste onlusten aangevraagd, goedgekeurd.

— Het getuigenverhoor in de zaak van den *Moniteur républicain* voor het hof van assises van Parijs aanhangig, is heden ten einde gebragt. De advokaat heeft vervolgens zijn requisitoir voorgedragen. Morgen worden de verdedigers der beklaagden gehoord.

— Men blijft verzekeren dat de verdeeldheid tusschen de leden van het ministerie, laatstelijk ontstaan ter gelegenheid der benoeming van den heer *Legrand*, dagelijks grooter wordt en zich bij het nemen van elken belangrijken maatregel duidelijk openbaart. Zulks doet vreezen, dat het ministerie zelfs tot aan het eind der tegenwoordige zitting niet in zijn geheel zal blijven bestaan.

— De heeren *Cunin-Gridaine* en *Dufaure* zijn te Sedan en Saintes als leden van de kamer van afgevaardigden herkozen.

— Men zegt dat er ter gelegenheid van de aanstaande julijfeesten eene groote wapenschouwing over de nationale garde en de troepen zal gehouden worden. Te gelijk zou men, schijnbaar om reden van die wapenschouwing, al de troepen van de eerste militaire divisie, ten bedrage van 50,000 man, naar de hoofdstad doen komen.

— De buitengewone turksche gezant te Londen, *Reschid*-pacha, is gisteren alhier aangekomen. Hij zal hier denkelijk omtrent drie weken vertoeven en dan zijne reis naar Konstantinopel voortzetten, waar hij op nieuw de portefeuille van de buitenlandsche zaken gaat aanvaarden.

— Gisteren is een buitengewoon koerier van Madrid van wege den franschen gezant aangekomen, denkelijk met depeches betrekkelijk de jongste te Madrid genomen besluiten.

— De wapensmeden der hoofdstad zijn zeer ontevreden over het besluit van den prefect van policie, waarbij hun gelast wordt de sloten van de geweren te doen, ten einde de wapenen van hun magazijn bij gelegenheid van opstand, voor de oproerlingen onbruikbaar te maken. Tot heden hebben zij aan het bevel nog niet voldaan, en men schijnt ook nog geen dwangmiddelen te willen gebruiken om hen te noodzaken.

Men zegt dat er onder de ministers spraak is van een ontwerp, waarbij het bezit van een geweer of pistolen, zonder speciale vergunning, verboden is.

— De heer *Lacave Laplagne* is tot president der commissie die met het onderzoek van het ontwerp op de suiker belast is, benoemd geworden.

— De nieuwe minister van openbare werken *Dufaure* is voornemens, om na den afloop der zitting eene reis door Frankrijk, bijzonder in de zuidelijke departementen te ondernemen, alwaar belangrijke openbare werken uitgevoerd worden of ontworpen zijn.

— Het schijnt thans vrij zeker dat de ministers voornemens zijn, om een nieuw ministerieel dagblad te vestigen in den geest van het voormalig *Charte de* 1830. Het zou een dagblad zijn in den vorm der zoogenaamde goedkoope bladen, en diensvolgens een mededinger van *la Presse*, welk blad dan ook met verontwaardiging het plan van het nieuwe ministerie vernomen heeft.

— De russische gezant graaf *Pahlen* zal, zegt men, eerstdaags met verlof Parijs verlaten en een' geruimen tijd afwezend blijven.

— Naar men verzekert heeft de heer *Thiers* nog geen woord geschreven van de geschiedenis van het consulaat in het keizerrijk, waarvoor hij eene som van 500,000 fr. geaccordeerd heeft en die in 20 deelen in vier jaren tijds moet geleverd worden. Slechts de bouwstoffen, door hem met behulp van den heer *Mignet* verzameld, zouden gereed zijn.

— Een der bladen van Lyon vermeldt, dat wijlen de kardinaal *Fesch* zijn bijzondere kapel aan de hoofdkerk van Lyon vermaakt heeft; aan het aartsbisschoppelijk paleis een standbeeld van St. Pieter van verguld brons, eenige schilderijen zijner galerij aan onderscheidene geestelijke gestichten, en eindelijk aan het aartsbisdom van Lyon, al hetgeen men van den staat kan bekomen, onder den titel van achterstand der emolumenten en pensioenen, waarop hij als grootdignitaris regt zoude hebben. Voorts betuigde hij zijn verlangen om in een der kerken van Lyon begraven te worden.

— Uit Bayonne wordt van den 6den dezer de volgende bijzondere berigten medegedeeld: Don *Carlos* was nog den 30sten te Durango. *Espartero* versterkte met de voornaamste afdeelingen van zijn leger Orduna. *Maroto* wierp van zijn' kant nieuwe verschansingen op, op de linie van Amarrio en Llodio. Twee christinische kompagnien te Ampuero, in het gebergte van Santander overvallen door het 7de bataillon van Biskaye, hebben veel geleden. De graaf *Negri* is speciaal met de verdediging belast van Balmaseda, hetwelk

versterkt wordt. *Simon la Torre* heeft de verdediging buiten de plaats op zich genomen. Het gerucht heeft te Durango geloopen dat *Cabrera* zich van Cuenca had meester gemaakt. In Navarre heeft de christinische afdeeling van de Ribera Obanos bezet, en bedreigde Santa. De generaal *Elio* heeft de stelling van Orangui versterkt.

— Het *Memorial bordelais* wil verzekeren dat het nieuwe fransche kabinet naar Madrid een plan gezonden heeft om aan den oorlog een einde te maken. Dit zou bestaan in de herstelling der gemeenschap tusschen de Encartationes en Bilbao, door de vermeestering en versterking der voornaamste punten; vervolgens moest men zich van al de punten aan de kust meester maken, van Portugalette tot aan Sebastiaan, waartoe dan de engelsche en fransche marine zou medewerken, en hierin lag het programma van het kabinet van 12 Mei betrekkelijk Spanje besloten. Langs dien weg moest men de in opstand zijnde gewesten de gemeenschap naar buiten ontnemen, waartoe ook de herstelling der linie van Valcarlos tot wering van den sluikhandel aan de Pyrenesche grenzen noodzakelijk was. Na dit volbragt te hebben, moest men in het volgende jaar den opstand zelven in de gewesten door de karlisten bezet, bestoken.

— De speculatien waren heden ter beurze op rijzing, welke beweging echter niet aan staatkundige gebeurtenissen toegeschreven werd. De notering was heden (10 *Junij*) 5 pCt. 111,50; 3 pCt. 80; Nap. r. 99,80; Sp. Ardoin 19¾; Portugal 20⅝; Rom. L. 100¼.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 9den Junij.

Het dagblad van Hanover deelt het navolgende mede:

„De algemeene Standenvergadering des Koningrijks is, ten gevolge der Koninklijke proclamatie van den 3 Mei jl., den 28 der vorige maand, alhier weder bijeengekomen. De leden der eerste kamer daarvan waren reeds op dien dag bijna allen vereenigd; de tweede kamer heeft wegens de vertraagde opkomst van eenige leden, eerst heden hare werkzaamheden kunnen beginnen."

Genoemd blad verklaart verder een berigt der Leipziger Courant voor geheel onwaar, waarin gezegd wordt, dat die afgevaardigden, welke ter Standenvergadering in Hanover verschenen zijn, velerlei bewijzen van minachting en afkeurig zouden ontvangen hebben, en in het openbaar beleedigd worden.

— H. M. de Koningin van Beijeren is werkelijk den 4 te Munchen teruggekeerd.

— Z. M. de Keizer van Oostenrijk heeft den graaf *von Senfft Pilsach*, zijn gezant te 's Gravenhage, en tijdens de laatste onderhandelingen over de Belgische zaak, Oostenrijksch gevolmagtigde bij de Londensche Conferentie, uit aanmerking van deszelfs groote verdiensten, het grootkruis der Hongaarsche Stephanus-orde geschonken.

— HH. MM. de Keizer en Keizerin van Oostenrijk verlaten den 5den dezer het paleis van Schonbrunn om op den 6den den Hongaarschen landdag te Presburg te openen. Ook de aartshertog Palatijn en de vorst *von Metternich* begaven zich op den 5den derwaarts.

Door den aanhoudenden regen is de Donau in het oostenrijksche zeer gezwollen en op vele plaatsen buiten zijne oevers getreden. — Ook uit het Saxische wordt geklaagd over het geweldig regenachtig weder, waardoor men reeds bezorgdheid voor den oogst begon te koesteren.

— Handelsbrieven uit Semlin gewagen van oproerige bewegingen in Servië. In hoe verre daaraan gewigt moet gehecht worden, blijkt niet, doch dezelve schijnen eene staatkundige strekking te hebben. Door de Oostenrijksche regering zijn maatregelen genomen, om de grenzen te beveiligen.

Te Weenen heeft men den 3den dezer eindelijk regtstreeksche berigten uit Konstantinopel tot den 22sten mei ontvangen, waarin de marsch van het turksche leger naar Bijr aan den Euphraat, op de grenzen van Sijrie bevestigd wordt. Van een' overgang dier rivier en van een inval in Sijrie had men in Konstantinopel nog geen officieel berigt, ofschoon er vele geruchten deswege in omloop waren. Volgens sommigen zou het vroeger over Alexandrie ontvangen berigt van den inval van 50,000 Turken, zich tot den strooptogt eener kleine afdeeling bepalen en hadden er althans nog geen vijandelijkheden plaats gehad. Desniettemin zag men te Konstantinopel algemeen den bedenkelijken toestand van de zaken in. Wel voedde men nog de hoop dat het de te Konstantinopel en te Caire geaccrediteerde gezanten gelukken zou een vredebreuk te voorkomen; maar men had evenzoo ook de hoop gevoed, dat *Hafis*-pacha de beweging die hij nu gemaakt heeft, niet uitvoeren zou, en dat de legers der beide partijen meer van elkander verlegd zouden worden, terwijl zij thans tegenover elkander stonden; zoodat het niet te verwonderen zou zijn, dat de eerstvolgende tijding het berigt van het begin der vijandelijkheden bielt. Deze tijdingen uit Konstantinopel hebben op de beurs te Weenen eenen nadeeligen indruk gemaakt en de fondsen doen dalen.

— Te Triest heeft men den 2den, door middel van de stoomboot der Oostenrijksche Lloijd, *Baron Eichhof*, tijdingen uit Konstantinopel tot den 20sten ontvangen, dezelfde verontrustende tijdingen houdende. In deze berigten heet het verder: De uitrusting der Turksche vloot wordt met alle kracht voortgezet; dezelve wordt thans met behulp van twee Stoombooten uit de haven geboegseerd. De kapitein van gemelde boot meldt voorts in zijn rapport, dat naar het zeggen van den kapitein eener andere boot der Lloyd, de *Metternich*, de beide vijandelijke legers volkomen werkeloos tegenover elkander stonden, dat de turksche vloot den 22sten Mei, bij Damal Bakchesek het anker geworpen had en op den 24sten in drie verschillende rigtingen was uitgeloopen. Volgens een ander berigt, bevond de russische vloot zich op den 20sten Mei in de Zwarte zee, op een' afstand van 60 mijlen van de Bosporus, en was derhalve regtstreeks naar Konstantinopel op weg.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 12den Junij.

De *Staats-Courant* behelst heden het volgende:

„De ratificatien der op den 19den April jl. te Londen, tusschen Nederland, Oostenrijk, Frankrijk, Groot-Brittannie, Pruissen, Rusland en Belgie, gesloten traktaten, en van de akte van accessie van het Duitsche Bondgenootschap, zijn den 8sten dezer uitgewisseld."

— Bij Zijner Majesteits besluiten van den 9den Junij 1839, n°. 54 en 55, zijn benoemd:

Tot ridder groot-kruis der orde van den Nederlandschen Leeuw, de heer *Joseph* graaf *von Beroldingen*, luitenant-generaal en minister van buitenlandsche zaken van Zijne Majesteit den Koning van Wurtemberg.

Tot ridders derzelve orde, de heeren *A. H. C.* baron *von Wächter*, minister-resident van Zijne Majesteit den Koning van Wurtemberg aan het hof der Nederlanden, en *Wilhelm* baron *von Maucler*, kolonel en adjudant van Hooggemelde Zijne Majesteit.

— Heden morgen vroegtijdig heeft het 2de bataillon der 5de afdeeling infanterie onze vesting verlaten, naar Bergen-op-Zoom marcherende, zullende heden door een bataillon der 8ste afdeeling alhier vervangen worden. Ook is dezen morgen hier doorgetrokken het 2de bataillon jagers, van Tilburg naar Rozendaal op marsch.

— Omtrent de onderscheidene verplaatsingen der korpsen van ons leger verneemt men nog, dat de afdeeling kurassiers n°. 3 zich naar Leiden begeeft; de afdeeling kurassiers n°. 1 gaat gedeeltelijk naar 's Bosch, gedeeltelijk naar Bergen-op-Zoom. Het regiment lanciers begeeft zich naar Oosterhout; een gedeelte der dragonders verblijft te Tilburg, terwijl het regiment huzaren kantonnementen in het Limburgsche gaat betrekken. — De afdeeling grenadiers wordt tegen Zaturdag te 's Hage verwacht, alwaar het thans aldaar liggend bataillon der 14de afdeeling zal [illegible]. Van de 12de afdeeling infanterie, die te Bergen-op-Zoom ligt, zal een bataillon naar de Willemstad vertrekken, het ander bataillon met den staf in deze vesting in bezetting komen. Behalve de veld bataillons der 18de afdeeling zou ook het 4de bataillon artillerie nationale militie te Venloo in garnizoen komen. Omtrent het vertrek van het hoofdkwartier van Tilburg is nog niets met zekerheid bekend; voorloopig schijnt hetzelve aldaar nog te blijven.

— Het onlangs door den ingenieur *Brade* aan Z. M. den Koning aangeboden ontwerp eener ketingbrug over het IJ, hetwelk zich laatstelijk in handen der stedelijke regering van Amsterdam bevond, is thans door deze met hare consideratien en advies naar den heer gouverneur van Noord-Holland gezonden.

— Gisteren is het stoffelijk overschot van den jeugdigen schilder *H. Breukelaar* in de Luthersche nieuwe kerk te Amsterdam ter aarde besteld. Aldaar werd door den heer Mr. *J. de Vries* eene korte en toepasselijke aanspraak gehouden en door den heer *Roskes* in dichtmaat aan den afgestorvenen eene laatste hulde gebragt. Onder de leiding van den heer *J. van Bree* werd een vierstemmig gezang aangeheven, waarin de verdiensten van den afgestorvene herdacht werden. Het eenvoudige doch treffende dezer treurige plegtigheid ter nagedachtenis van eenen jeugdigen kunstenaar, die der Nederlandsche schilderkunst reeds tot grooten roem verstrekte, maakte op de aanwezenden een' diepen indruk.

— Zijne Majesteit heeft dezer dagen aan de R. C. Gemeente van den Helder en het Nieuwe Diep eene rijks subsidie van *f* 12,000 verleend, tot het bouwen eener nieuwe kerk, terwijl aan de Hervormde Gemeente van Loenen op de Veluwe, tot vernieuwing der pastorijwoning, eene subsidie van *f* 2,000, en tot hetzelfde einde aan de Hervormde Gemeente te Oudenbosch *f* 600 verleend is.

— Zr. Ms. stoomboot *Cerberus*, kapitein-luitenant *van Braak*, is den 6den dezer ter reede van Vlissingen gekomen en vervolgens in het dok gehaald, ten einde de nieuw gebouwde stoomboot *Etna* naar Rotterdam te slepen, waar dezelve verder afgewerkt worden. Beide stoombooten zullen, naar men zegt, omtrent den 12den dezer vertrekken.

— Op den 7den dezer zijn te Kinderdijk met goed gevolg van de werf van den scheepsbouwmeester *C. Smits* te water gelaten twee barken genaamd: *President Kam* en *Christoffel Columbus*, de eerste voor rekening van den handel te Rotterdam en de tweede voor rekening van dien te Amsterdam.

— Zaturdag ll. is te Rotterdam regelmatig te water geloopen het barkschip *de Beurs van Rotterdam*, groot circa 550 tonnen, gebouwd voor rekening van de heeren *C. W. van Dam en C°.*, op de werf van de Wed. *E. Visser*, waarna de kiel is opgehaald voor een schip, hetwelk den naam zal dragen van *Hugo Grotius*.

— In *Amsterdamsche Courant* leest men:

» Van de scheepstimmerwerf *St. Jago*, in de Groote Bikgerstraat, van den heer *Van Naveen*, zullen, het weder dienende, te water gelaten worden, op Woensdag den 12den Junij, des namiddags ten half twee uren, het koopvaardij-fregatschip *Maria*, en Donderdag den 13den Junij, des namiddags ten 2 ure, het koopvaardij-fregatschip *Cornelia en Henriette*."

— Van Axel den 6 junij wordt het volgende gemeld:

» In het midden der maand heeft men, van wege het Belgische bewind, een aanvang gemaakt met de peiling van het Neuzensche kanaal, voor zoo verre het op Belgisch grondgebied gelegen is, op vele plaatsen, maar vooral bij het dorp Zelsate, is de bedding door het wegzakken van de kanaal-bermen zeer opgehoogd, zoodat op verscheidene plaatsen meer dan twee ellen zal moeten worden uitgediept; thans zijn deze werkzaamheden, welke onder de leiding van den heer ingenieur der bruggen en wegen, *Wouters*, ten uitvoer gebragt zijn geworden, geëindigd. In den loop dezer maand zal waarschijnlijk de aanbesteding, tot bevaarmaking van het kanaal, te Gent plaats hebben. Verscheidene heeren aannemers, die aan de vestingwerken te Neuzen werkzaam zijn, zijn van voornemen, gelijk in 1836 plaats gehad heeft, bij den doorbraak der dijken van den Burgt-polder bij Antwerpen, toen men zich in Belgie genoodzaakt zag van hunne bekwaamheden gebruik te moeten maken, mede te dingen. De begrooting is geraamd op 217,000 fr.; hierdoor hebben wij het vooruitzigt dat dit kanaal tot die werkzame bedrijvigheid en levendig vertier zal worden opgevoerd, waarvoor het oorspronkelijk daargesteld werd."

— In de Courant van Dusseldorp leest men, dat Z. K. H. de grootvorst troonopvolger van Rusland 200 dukaten heeft doen ter hand stellen aan de weduwe van den postillon *Vason*, die den grootvorst op den weg van Nijmegen naar Dusseldorp reed, doch onder weg van het paard gevallen zijnde, onder het rijtuig is geraakt en het leven verloren heeft.

— Van de Russische provincie Wilna wordt geschreven, dat aldaar, ten gevolge van den langdurigen winter en het daaruit ontstaande gebrek aan voeder, eene aanzienlijke sterfte in het vee is ontstaan. Binnen weinige dagen waren 2446 paarden, 2269 stuks hoornvee en 8244 schapen daaronder bezweken.

— Volgens een berigt uit Malta van den 24sten Mei, was toen de Britsche vloot onder lord *Stopford*, uit 7 linieschepen, een fregat, eene brik en eene stoomboot bestaande, van daar naar de Levant onder zeil gegaan.

De belgische *Moniteur* houdt het volgende:

» Het traktaat van scheiding tusschen Belgie en Holland is den 8sten junij te Londen geratificeerd geworden. De acten der ratificatien zijn gisteren (maandag) in den namiddag bij het gouvernement ontvangen. Zij zijn door den heer *Drouet*, tot de belgische legatie te Londen behoorende overgebragt."

— Het ministerieel blad *l'Indépendant* na hetzelfde berigt te hebben gegeven, deelt het volgend uittreksel mede uit den londenschen *Observer* van den 9den dezer:

» Gisteren in den namiddag heeft er op het *Foreign-Office*, eene conferentie plaats gehad, waarin de ratificatien van het vredes traktaat tusschen den koning van Holland en den koning der Belgen uitgewisseld zijn.

» Deze slotakte brengt tot eene gelukkige schikking eene kwestie van hoog belang, die eene menigte van bijna onoverkoombaar schijnende zwarigheden opleverde, en die meer dan eens Europa in het gevaar van eenen algemeenen oorlog bragt. Met eene opregte blijdschap kondigen wij dus de eindelijke beslechting dezer vredelievende schikking aan."

l'Indépendant zelf laat hierop volgen: » Zoo men zich in Engeland over dezen gelukkigen uitslag onzer revolutie verheugt, zal men denzelven ook met een levendig genoegen in het overige der wereld vernemen, en de tijding daarvan zou in Belgie met eene onuitsprekelijke vreugd vernomen worden, indien deze gebeurtenis, die een der belangrijkste van deze eeuw is, want zij stelt eene natie te meer in Europa daar, niet het teeken was eener wreede scheiding.

» De ratificatien zijn zuiver en eenvoudig, zoo als steeds is gezegd geworden.

» De ratificatie van het 's Gravenhaagsche kabinet is in het fransch gesteld. De handteekening des konings is met eene vaste hand op dezelve gebragt; de naam is eveneens in het fransch. De acte is gecontrasigneerd door den heer *van Doorn*, als secretaris van het kabinet, en door den heer *Verstolk van Soelen*, als minister van buitenlandsche zaken."

— Ook aan den heer *Dumortier* is dezer dagen, namens eene commissie, eenen eerepenning aangeboden, ter waarde van 480 fr., aan de eene zijde zijn borstbeeld hebbende, en aan de andere, de woorden: » Het erkentelijk Belgie aan den welsprekenden verdediger van de onschendbaarheid van het grondgebied en van 's lands regten, 1838—1839."

— Te Antwerpen stonden de Ardoins gisteren 18 dertien zestiende.

ADEN EN CEUTA.

De uitbreiding van het engelsche stelsel ter bezetting van vaste plaatsen op alle punten des aardkloots, om van daar levensmiddelen of wel versche troepen naar elders te kunnen zenden; of om van daar gelegenheid te hebben andere handeldrijvende volken te dwarsboomen en voor zich den alleenhandel te verkrijgen, heeft meermalen de openbare aandacht der Europeërs tot zich getrokken. De bezitneming van het aan den mond der Roode Zee gelegene *Aden* heeft die aandacht nog meer opgewekt, en de gevoeligheid van magtige volken, vooral van Frankrijk, gaande gemaakt. Naar het voorgeven zou die inbezitneming door geweld van wapenen, slechts eene schijnvertooning, de inbezitneming met der daad eene vredelievende overgave van een verkocht stuk land met den opstal geweest zijn: Veertig duizend ponden sterling zouden den bevelhebber der plaats en de inwoners van het stedeke hebben schadeloos gesteld voor het verlies van eigendom en nationale onafhankelijkheid. Die nationaliteit was echter en kon niet groot zijn in een land, waarin een onnoemlijk aantal kleine, van elkander geheel onafhankelijke opperhoofden, elkander steeds ijverzuchtig en vijandig bejegenden. Door de ligging van Aden komt Engeland inderdaad in het oppergezag der Roode Zee, en kan met deszelfs aldaar ras te vermeerderen invloed, den geheelen handel van het rijke Yemen en van de daarmede handelende volksstammen, naar eigen zin en lust drijven en monopoliseren. Dat engelsch goud doet wonderen. Na het sluiten van het viervoudig Verbond, heeft het wel onder eenen kundigen generaal, een zamenraapsel van allerlei volk als hulpbende naar Spanje gezonden, en hare vloot laten kruisen langs de kusten; maar daarvoor werd Bilbao de stapelplaats van engelsche koopwaren; daarvoor werden *los Passages* en *St. Sebastiaan* plaatsen die Engeland bevestigde en voorshands in bezit nam; en weldra vermag het daardoor ook *Ceuta* en *Minorka* in bezit te nemen, indien het spaansch bestuur de voorgeslagen leening goedkeurt, waarvoor die beide punten de waarborgen zouden zijn. Wel zou de leening binnen tien jaren moeten zijn afgelegd; maar dewijl de spaansche schatkist zulks nog wel in geene eeuw zal kunnen doen, zou het te sluiten verdrag aan Engeland de sleutels der Middellandsche Zee geven, zooals dat van Unkiar-Skelessi aan de Russen die der Dardanellen gegeven heeft. Maar wat doet Frankrijk inmiddels? het bezit door magt van troepen en geweld van wapenen, een groot deel der noordelijke kust van Afrika. Of het wel zoo gelukkig als Engeland wezen zal in de kolonisatie, valt te betwijfelen; maar middelerwijl geeft Afrika aan de onrustigen in Frankrijk de gelegenheid, om het moederland niet tot last te zijn. Doch indien de fransche staatkunde de bewuste spaansche leening en interventie van Engeland niet weet te verijdelen, dan legt het zich daarmede een strik om den hals, dan wordt de doorvaart der zeeëngte naar den grooten Oceaan voor *Toulon* en *Marseille* afhankelijk gemaakt van den wil eener haar altijd afgunstig geweest zijnde Natie, en is het niet bij magte om uit de zeehavens aan de westkust zoo groote vlooten af te zenden, als het magtige Rusland dit zelfs nog uit het Noorden kan doen. Bij de mogelijke uitbarsting van den oorlog tusschen Turkije en Egypte, zou het niet onwaarschijnlijk zijn, dat de Fransche en Engelsche belangen eene botsing ondergingen, waarvoor men wel bij de jongste aanvrage om tien millioenen franken heeft willen waken, maar die nadeeliger voor de Franschen dan voor het altijd onafgebroken doorgezet Engelsch handel-stelsel – waardoor het de geheele beschaafde wereld aan zich cijnsbaar maken wil – zou kunnen worden; want, daar de Franschen tot hiertoe niet wel geslaagd zijn in de bewaring hunner kolonien of veroveringen, waarvan de oorzaak niet in de wisselvalligheid der fortuin, maar in de gevolgde stelsels moet gezocht worden, en Engeland daarentegen die steeds heeft weten te bewaren, zoo is het te verwachten, dat bij eene conflagratie van belangen, de magt van Engeland meer uitgebreid, die van Frankrijk verzwakt zou worden en ligtelijk worden betaald met het verlies der met zooveel bloeds gekochte Afrikaansche overwinningen, die dan wel niet anders dan tot Engelsche kolonien, ter voortzetting van de reeks van vaste punten, welke die mogendheid in de Middellandsche Zee heeft, zouden kunnen gebezigd worden. — Zóó zou de gevreesde conflagratie mede kunnen werken, om geheel de vaart der Middellandsche Zee in de magt van Engeland te stellen, tenzij Frankrijk in staat is, om tijdig zich aan andere mogendheden aan te sluiten, ten einde Spanje te beletten, dat het *Ceuta* en *Minorka* aan Engeland in bewaring geve.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — Te *Dresden* is, in het begin dezer maand overleden de genees- en natuurkundige hofraad Kreisig, in den ouderdom van 69 jaren. Ook verneemt men het overlijden van den geachten schrijver Dietrich en van den met roem bekenden pedagoog en aardrijkskundige hoogleeraar GutsMuths, te *Schnepfenthal*. — De Berlijnsche Akademie van Wetenschappen heeft den hoogleeraar in de Sanskritsche taal aan de hoogeschool van *Oxford*, H. H. Wilson, tot haar buitenlandsch medelid in de wijsgeerig-historische klasse benoemd. De koning heeft die keus bekrachtigd. — De hoogleeraar Klee van *Bonn*, een der ijverigste tegenstanders van de leer van Hermes, heeft een beroep naar *München* aangenomen. — De bekende Gutzkow is thans ook als dramatisch schrijver opgetreden. Zijn eerste voortbrengsel in dit vak *Saul* geheeten, zou thans te *Berlijn* voor de opvoering bestudeerd worden. Een ander drama: *Richard Savage, of de zoon eener moeder*, dat thans op verscheidene duitsche schouwburgen bestudeerd wordt en onder den pseudonaam van Leonhard Falk uitgegeven is, schrijft men hem eveneens toe. — Uit *Berlijn* wordt het berigt tegengesproken, dat de hoogleeraar Barnhagen de uitgave der briefwisseling van wijlen professor Gans op zich had genomen, en in het algemeen de uitgave van diens nagelatene geschriften als nog onzeker voorgedragen. — De directeur van het Berlijnsch Museum van schilderijen Dr. G. F. Waagen heeft dezer dagen een voor de geschiedenis der kunst belangrijk werk uitgegeven; de titel is: *kunstwerken en kunstenaars in Engeland en Parijs;* het werk zal drie deelen uitmaken, van de twee eerste thans verschenene, maakt de Pruissische staats-courant eene loffelijke melding. — De inschrijvingen voor het gedenkstuk van Herman hebben in *Beijeren* eene som van 6000 guldens opgeleverd, behalve de gift des konings van 1000 gulden. — Het getal der studenten aan de Göttinger hoogeschool is sedert het vorig halfjaar niet afgenomen, maar nog met 8 vermeerderd, bedragende thans 664, waarvan 461 inlanders en 203 vreemdelingen; in het vorig halfjaar was hetzelve 452 inlanders en 204 vreemdelingen.

Nederlanden — De raad van bestuur der Koninklijke Akademie van beeldende kunsten te *Amsterdam*, heeft tot lid dier Akademie benoemd den hooggeleerden heer J. Bosscha, hoogleeraar in de Geschiedkunde, Welsprekendheid, Oudheden, Grieksche en Latijnsche talen aan het Athenaeum te *Amsterdam*. — De heer F. Kaiser, lector in de sterrekunde aan de Leidsche hoogeschool en directeur van het observatorium, is dezer dagen benoemd tot buitenlandsch corresponderend lid van de Koninklijke Astronomische Maatschappij te *Londen*, eene onderscheiding die sedert den dood van den hoogleeraar Moll aan geen Nederlander was te beurt gevallen. — Aan de volgende ons toegezonden levensschets van den te vroeg overleden kunstschilder Nuijen verleenen wij volgaarne eene plaats: » Wijnandus Josephus Johannis Nuijen werd geboren te *'s Gravenhage*, op 3 Maart 1813, en was het eenig kind zijner ouders. Nog zeer jong zijnde, ontwaardde men reeds bij hem eenen bijzonderen aanleg voor de schilderkunst, en dit deed zijne ouders ook besluiten hem reeds op zijn dertiende jaar aan de zorg en leiding van den beroemden Schelfhout toe te vertrouwen. De vorderingen van den jongen Wijnand waren daar al spoedig zoo aanmerkelijk, dat niet alleen alle de medailles door de *'s Gravenhaagsche* Teeken-akademie uitgereikt, zijn deel waren; maar ook alle de kunstliefhebbers elkander het voorregt betwistten, een der voortbrengselen te bezitten, uit het penseel des vijftienjarigen jongelings gevloeid. Op zijn zestiende jaar, werd hij te *Gent* met den prijs voor het landschap bekroond. Naauwelijks zeventien jaar, behaalde hij de groote gouden medaille op de Maatschappij, *Felix Meritis*, te *Amsterdam;* ja, elke wedstrijd, waar Nuyen als kampvechter voor de kunst streed was hem ook de kroone der overwinning weggelegd; getuige *Groningen*, *Rotterdam*, enz. Hierop volgde dan ook spoedig zijne benoeming tot lid van de Konink. Akademie van Beeldende kunsten, te *Amsterdam*. Hij ondernam weldra belangrijke kunstreizen naar *Duitschland* en *Frankrijk*, waardoor zijn gevoel meer verfijnd en veredeld werd. Hij koos niet meer tot onderwerp zijner stukken dig zielloozе landschappen, waar het voortreffelijkste der schepping dikwerf maar schaars op te vinden is; neen, hij klom op tot uitgebreider ordonnantien, en zijne havengezigten, met figuren als bezaaid, zijn door hem bewonderenswaardig goed voorgesteld. Wij durven zonder schroom het schilderij van hem, in bezit van den heer Schinkel, te *'s Gravenhage*, als uitmuntend in dit genre noemen. In het kabinet van den kolonel de Ceva, te *'s Gravenhage*, van den heer Toelaar, te *Amsterdam*, en vooral in *Belgie*, ja zelfs in *Duitschland*, bevinden zich juweelen zijner kunst, en het is te bejammeren, dat een mensch, met zoo vele talenten begaafd, ons reeds op zijn 26ste jaar door den dood moest ontrukt worden, want na zes maanden aan eene hevige teering geleden te hebben, gaf hij op den 3den Junij, 's middags ten 5 ure, in de armen van zijne beminde gade, en in het bijzijn van zijnen trouwen vriend en kunstgenoot Waldorp, den geest. Zijne liefde tot de kunst ging zoo verre, dat hij nog een half uur voor zijnen dood, bezig was met schilderen, en zijne vrienden getuigen eenparig, dat hij nooit zoo veel gewerkt heeft als in de laatste dagen zijns levens. Nuyen was voor hen, die gelegenheid hadden, vertrouwelijk met hem om te gaan een trouwe vriend die zich door hulpvaardigheid en nederigheid bemind wist te maken. Met zijne gade, Mejufvr. M. Schelfhout (derde dochter van zijnen waardigen meester) was hij slechts 4 maanden gehuwd, en verliest deze een goeden echtgenoot; verliezen zijne ouders een bemind kind. De kunst verliest veel meer. Haar is een van die zonnen ontnomen, welke nog niet in hare volle pracht gerezen was, maar die eens beloofde te zullen schitteren naast die van zoo vele andere puikschilders in *Nederland*. — In den omtrek van *Ballo* in de provincie *Drenthe* heeft men in het begin dezer maand, meer dan twee honderd Romeinsche zilveren munten gevonden ter grootte van een dubbeltje en der dikte van ongeveer een stuk van vijf en twintig centen, aan de eene zijde meestal voorzien van eene beeldtenis met het omschrift: *diva faustina*, *Antonius pius* en dergelijke en aan de andere zijde met eene of andere zinnebeeldige voorstelling met het omschrift *aeternitas* en dergelijke. Vermoedelijk zal eene naauwkeurige nasporing van deze munten en van de plaats waar zij gevonden zijn, tot de meerdere kennis kunnen bijdragen, van het verblijf der Romeinen in die streken, waarom het wenschelijk zoude zijn, dat de onderzoekingen deswege onder het toezigt der autoriteiten werden voortgezet.

, Heden beviel zeer voorspoedig van eene *DOCHTER*, M. C. G. VOLLGRAFF, geliefde Echtgenoote van

G. SCHUURMAN.

Breda, 10. Junij 1839.

, Heden beviel [illegible] *ZOON*, Vrouwe H. C. G. BARNAART, Geb. [illegible]

Amersfoort, 11 Junij 1839.

, Het behaagde den Almagtigen op gisteren tot zich te nemen mijne tedergeliefde Echtgenoote, Vrouwe J. A. Baronnesse RENGERS.

Eene hevige benaauwdheid maakte plotseling een einde aan haar, voor mij en mijne Kinderen, zoo dierbaar leven.

Eenige Kennisgeving.

O. J. H. Graaf VAN LIMBURG STIRUM,
Generaal-Majoor.

Honsdonk bij Breda, 10 Junij 1839.

VERMIST:

Aan een der DILIGENCE KANTOREN *te 's Hage* is van den 15. op den 16. Mei jl. VERMIST, een KOFFER met HOLLE DEKSEL, voorzien met IJZEREN BANDEN aan de Hoeken, buiten het gewone SLOT voorzien van een HANGSLOT. Diegene welke hetzelve te regt brengt zal *VIJFTIG GULDENS* tot belooning genieten. Men gelieve zich te adresseren bij de Uitgevers dezer.

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene HUIZINGE, SCHUURTJE, TUIN en ERVE, staande en gelegen te *Ginneken*, nabij *Breda*, zijnde de HUIZINGE voorzien van *drie* BENEDEN-KAMERS, allen gestukadoord en van STOOKPLAATSEN voorzien, OPKAMERTJE, KEUKEN, KELDER en ZOLDER, en de TUIN beplant met vele wel vruchtdragende BOOMEN. Te bevragen bij den Notaris WIERCX, te *Ginneken*, mits Brieven *franco*.

LE TAFFETAS GOMMÉ.

Preparé par PAUL GAGE, Pharmacien à *Paris*, rue de Grenelle St. Germain N°. 13, est le seul qui détruise radicalement les CORS, AGNONS et DURILLONS. Depôt chez VAN DEN GOORBERGH, à *Breda*.

On trouve au même Depôt le SIROP et la PATE de MOU DE VEAU au Lichen pour les maladies de poitrine préparée par PAUL GAGE Ph^en à *Paris*.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.